

Namaz, ne kadar kıymetdar ve **mühim**, hem ne kadar ucuz ve az bir masraf ile kazanılır,

hem **namazsız** adam ne kadar **divane** ve **zararlı** olduğunu, iki kerre iki dört eder derecesinde kat'î anlamak istersen;

şu temsilî hikâyeciğe bak, gör:

Bir zaman bir büyük hâkim, **iki hizmetkârını**, herbirisine **yirmidört altın** verip iki ay uzaklıkta has ve güzel bir çiftliğine ikamet etmek için gönderiyor. Ve onlara emreder ki:

"Şu para ile yol ve bilet masrafı yapınız. Hem oradaki meskeninize lâzım bazı şeyleri mübayaa ediniz. Bir günlük mesafede bir istasyon vardır. Hem araba, hem gemi, hem şimendifer, hem tayyare bulunur. Sermayeye göre binilir."

İki hizmetkâr, ders aldıktan sonra giderler.

Birisi bahtiyar idi ki, istasyona kadar bir parça para masraf eder. Fakat o masraf içinde efendisinin hoşuna gidecek öyle güzel bir ticaret elde eder ki; sermayesi birden bine çıkar.

Öteki hizmetkâr bedbaht, serseri olduğundan; istasyona kadar yirmiüç altınını sarfeder. Kumara-mumara verip zayı' eder, birtek altını kalır.

Arkadaşı ona der:
"Yahu, şu lirayı bir bilete ver. Tâ, bu uzun yolda yayan ve aç kalmayasın. Hem bizim efendimiz kerimdir; belki merhamet eder, ettiğin kusuru affeder. Seni de tayyareye bindirirler. Bir günde mahall-i ikametimize gideriz. Yoksa iki aylık bir çölde aç, yayan, yalnız gitmeye mecbur olursun."

Acaba **şu adam** inat edip, o tek lirasını bir defîne anahtarı hükmünde olan bir bilete vermeyip, muvakkat bir lezzet için sefahete sarfetse; gayet akılsız, zararlı, bedbaht olduğunu, en akılsız adam dahi anlamaz mı?

*İşte ey namazsız adam
ve ey namazdan hoşlanmayan nefsim!*

O hâkim ise; Rabbimiz, Hâlıkımızdır.

O iki hizmetkâr yolcu ise; **birdi** mütedeyyin, namazını şevk ile kılar.

Diğeri gafil, namazsız insanlardır. **O yirmidört altın ise**, yirmidört saat her gündeki ömürdür.

O has çiftlik ise, Cennet'tir. **O istasyon ise**, kabirdir.

O seyahat ise kabre, haşre, ebede gidecek beşer yolculuğudur. Amele göre, takva kuvvetine göre, o uzun yolu mütefavit derecede kat'ederler. **Bir kısım ehl-i takva**, berk gibi bin senelik yolu, bir günde keser. **Bir kısmı da**, hayal gibi ellibin senelik bir mesafeyi bir günde kat'eder. Kur'an-ı Azîmüşşan, şu hakikate iki âyetiyle işaret eder.

O bilet ise, namazdır. Birtek saat, beş vakit namaza abdestle kâfi gelir.

Acaba **yirmiüç saatini** şu kısacık hayat-ı dünyeviyeye sarfeden ve o uzun hayat-ı ebediyeye **birtek saatini** sarfetmeyen; ne kadar zarar eder, ne kadar nefesine zulmeder, ne kadar hilaf-ı akıl hareket eder. Zira bin adamın iştirak ettiği bir piyango kumarına **yarı malını vermek**, akıl kabul ederse; halbuki **kazanç ihtimali binde birdir**.

Sonra **yirmidörtten bir malını**, **yüzde doksandokuz ihtimal** ile kazancı musaddak bir hazine-i ebediyeye vermemek; ne kadar hilaf-ı akıl ve hikmet hareket ettiğini, ne kadar akıldan uzak düştüğünü, kendini âkil zanneden adam anlamaz mı?

Halbuki namazda ruhun ve kalbin ve aklın büyük bir rahatı vardır. **Hem** cisme de o kadar ağır bir iş değildir.

Hem namaz kılanın diğer mubah dünyevî amelleri, güzel bir niyet ile ibadet hükmünü alır.

Bu surette bütün sermaye-i ömrünü, âhirete mal edebilir. Fânî ömrünü, bir cihette ibka eder.